

तदेवाह वर्णतइति एतत्तमआदिशब्दितमविद्यादिकंसर्वतमएवज्ञेयंनतुतत्ररजोशोस्ति तत्रयथाअविद्याअतस्मिंस्तद्विद्विहूपविपर्ययाख्यंतमः एवंतत्प्रभवाअस्मितादयोपितमएवतत्रापिअनात्मनिमहत्तत्वे
ऽस्मीत्यात्मबुद्धेःसत्त्वात् एवरागोप्यप्रियेप्रियत्वाध्यासः क्रोधःशान्तिप्रतीचिअभिज्वलनाध्यासः एवंअमृतेनित्येमरिष्यामीतिबुद्धिरित्येते वर्णतःस्वरूपतः पाकतइतिपाठेफलतःगुणतःविपर्ययत्वतःयोनितास्ताम

वर्णतोगुणतश्चैवयोनितश्चैवतत्त्वतः ॥ सर्वमेतत्तमोविप्राःकीर्तितंवोयथाविधि ॥ ३४ ॥ कोन्वेतदुध्यतेसाधुकोन्वेतत्साधुपश्यति ॥ अतत्त्वेतत्त्वदर्शयिस्तमसस्त
त्त्वलक्षणं ॥ ३५ ॥ तमोगुणावहुविधाःप्रकीर्तितायथावदुक्तंचतमःपरावरं ॥ नरोहियोवेदगुणानिमान्सदासतामसैःसर्वगुणैःप्रमुच्यते ॥ ३६ ॥ इतिश्रीम
हाभारतेआश्वमेधिकेपर्वणिअनुगीतापर्वणिगुरुशिष्यसंवादेषट्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३६ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ब्रह्मोवाच रजोहंवःप्रवक्ष्यामियाथातथ्ये
नसत्तमाः ॥ निबोधतमहाभागागुणवृत्तंचराजसं ॥ १ ॥ संतापोरूपमायासःसुखदुःखेहिमातपौ ॥ ऐश्वर्यंविग्रहःसंधिर्हेतुवादोऽरतिःक्षमा ॥ २ ॥ बलंशौर्यंम
दोरोपोव्यायामकलहावपि ॥ ईर्ष्यंप्सापिशुनंयुद्धंममत्वंपरिपालनं ॥ ३ ॥ वधबंधपरिक्लेशाःक्रयोविक्रयएवच ॥ निरुंतछिधिभिधीतिपरवर्मावकर्तनं ॥ ४ ॥
उग्रंदारुणमाक्रोशःपरच्छिद्रानुशासनं ॥ लोकचिंतानुचिंताचमत्सरःपरिपालनं ॥ ५ ॥ मृषावादोमृषादानंविकल्पःपरिभाषणं ॥ निंदास्तुतिःप्रशंसाचप्रतापः
परिधर्षणं ॥ ६ ॥ परिचर्यानुशुश्रूषासेवातृष्णाव्यपाश्रयः ॥ व्यूहोनयःप्रमादश्चपरिवादःपरिग्रहः ॥ ७ ॥ संस्कारायेचलोकेषुप्रवर्ततेपृथक्पृथक् ॥ नृषुनारीषु
भूतेषुद्रव्येषुशरणेषुच ॥ ८ ॥ संतापोऽप्रत्ययश्चैवव्रतानिनियमाश्रये ॥ आशीर्युक्तानिकर्माणिपौर्त्तानिविविधानिच ॥ ९ ॥ स्वाहाकारोनमस्कारःस्वधाकारोव
षट्क्रिया ॥ याजनाध्यापनेचोभेयजनाध्ययनेअपि ॥ १० ॥ दानंप्रतिग्रहश्चैवप्रायश्चित्तानिमंगलं ॥ इदंमेस्यादिदंमेस्यात्स्नेहोगुणसमुद्भवः ॥ ११ ॥ अभिद्रो
हस्तथामायानिकृतिर्मानएवच ॥ सैन्यंहिंसाजुगुप्साचपरितापःप्रजागरः ॥ १२ ॥ दंभोदपौंथरागश्चभक्तिःप्रीतिःप्रमोदनं ॥ द्यूतंचजनवादश्चसंबंधाःस्त्रीकृ
ताश्रये ॥ १३ ॥ नृत्यवादित्रगीतानांप्रसंगायेचकेचन ॥ सर्वएतेगुणाविप्राराजसाःसंप्रकीर्तिताः ॥ १४ ॥

सत्वतश्चतमएव ॥ ३४ ॥ एतदुर्बोधमित्युक्तिपूर्वकंसामान्यतस्तमसोलक्षणमाह कइति ॥ ३५ ॥ तमोविकारागुणास्तमोगुणाः ॥ ३६ ॥ इत्याश्वमेधिकेपर्वणिनैलकंठीयेभारतभावदीपेषट्त्रिंशो
ऽध्यायः ॥ ३६ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ रजोहमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ उयंनिष्ठुरंदारुणंहिस्रत्वं ॥ ५ ॥ परिभाषणंयिहृत्यभाषणं ॥ ६ ॥ व्यूहःव्यवहाररचनाकी
शलं ॥ ७ ॥ शरणेषुरक्षितेषु ॥ ८ ॥ अप्रत्ययःअविश्वासः ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ परितापःस्वजनैकैक्यनिमित्तोदाहः पाठांतरेपरिवादःसर्वनिंदा ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥